

# TRONES BARNEHAGE

## SAMKLANG- BARN OG VOKSNE



**ÅRSPLAN 2016-2017**

## **Innhold**

|                                              |           |
|----------------------------------------------|-----------|
| <b>TRONES BARNEHAGE.....</b>                 | <b>2</b>  |
| <b>PERSONALET 2016-2017 .....</b>            | <b>3</b>  |
| <b>BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD .....</b>   | <b>4</b>  |
| <b>TRONES BARNEHAGES VISJON: .....</b>       | <b>4</b>  |
| <b>SANDNES KOMMUNES VISJON: .....</b>        | <b>4</b>  |
| <b>PEDAGOGISK INNHOLD .....</b>              | <b>5</b>  |
| DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING.....   | 5         |
| KVALITETSPLAN FOR BARNEHAGENE I SANDNES..... | 7         |
| SATSINGSOMRÅDER 2016-2017 .....              | 7         |
| Relasjonskompetanse.....                     | 7         |
| IKT/digital kompetanse .....                 | 9         |
| Språkstimulering i barnehagen.....           | 10        |
| Realfag/antall, rom og form.....             | 11        |
| Tidlig innsats.....                          | 11        |
| MILJØFYRTÅRN .....                           | 11        |
| FAGOMRÅDENE.....                             | 12        |
| <b>METODER.....</b>                          | <b>16</b> |
| MARTE MEO.....                               | 16        |
| HJERTEPROGRAMMET .....                       | 17        |
| MEDVIRKNING.....                             | 18        |
| OVERGANG BARNEHAGE-SKOLE.....                | 18        |
| Maxiklubben .....                            | 19        |
| PLANLEGGING .....                            | 19        |
| VURDERING .....                              | 19        |
| DOKUMENTASJON.....                           | 20        |
| KARTLEGGINGSVERKTØY .....                    | 20        |
| <b>FORELDRESAMARBEID .....</b>               | <b>21</b> |
| Foreldreråd .....                            | 21        |
| SU, barnehagens samarbeidsutvalg .....       | 21        |
| AU, arbeidsutvalget for foreldre.....        | 21        |
| Daglig kontakt.....                          | 21        |
| Foreldresamtaler.....                        | 21        |
| Foreldrefrokost/foreldrekaffi .....          | 21        |
| Månedsbrev .....                             | 22        |
| Brukerundersøkelse .....                     | 22        |
| Foreldremøter.....                           | 22        |
| <b>PRAKTISK INFORMASJON.....</b>             | <b>22</b> |
| Smågrupper .....                             | 22        |
| Turdag .....                                 | 22        |
| Fellesarrangementer .....                    | 23        |
| Bursdagsfeiring .....                        | 23        |
| <b>ÅRSHJUL 2016-2017 .....</b>               | <b>24</b> |

## TRONES BARNEHAGE

Trones barnehage ble åpnet i 1993 av Sandnes kommune, og het da Sandnes Familiebarnehage. Det gamle bygget ble revet og ny, utvidet barnehage ble åpnet 28. mars 2008 i nye, flotte lokaler. Den fikk da navnet Trones barnehage.

Vi ligger flott til på toppen av Trones, ved siden av Trones skole. De fleste barna kommer fra nærmiljøet og mange starter også på Trones skole etter barnehagetiden er over.

Vi har kort vei til sentrum og bruker fasilitetene som finnes der; slik som biblioteket og Vitenfabrikken.

I tillegg til å være sentrumsnær har vi også flotte naturområder som vi benytter oss av; området rundt Gisketjernet, stadionområdet og Ormaskogen blir flittig besøkt.

Trones barnehage har 3 avdelinger.

Vi deler inn barnegruppene på denne måten:

Tusenbein : 19 barn og 3 voksne, pluss 2 støttepedagoger  
Marihøna : 25 barn og 4 voksne  
Maurtua : 14 barn og 4 voksne, pluss 1 støtteassistent

Til sammen har barnehagen 58 barn i alderen 1-6 år og 16 ansatte.

**Styrers navn:** Monica Hetland

**Adresse:** Postveien 63,  
4307 Sandnes

**Mail:**  
[trones.bhg@sandnes.kommune.no](mailto:trones.bhg@sandnes.kommune.no)

**Nettside:**  
[www.sandnes.kommune.no/barn\\_ehager/trones](http://www.sandnes.kommune.no/barn_ehager/trones)

**Facebook:** Trones barnehage

### TELEFONNUMMER:

**Hovednummer: 46850504**

I tillegg kan dere sende sms til avdelingene med beskjeder:

Maurtua sms: 90501441  
Marihøna sms: 90502145  
Tusenbein sms: 90530521

## PERSONALET 2016-2017

### STYRER

Monica Hetland

46850504



### TUSENBEIN

MOB 46850504  
SMS 90530521



John Richard Isaksen  
Gerd Berit Gjerdevik  
Torill Haga  
Elin Torgersen  
Inger Silje Rosnes  
Oda Irene Nysveen

|                  |      |
|------------------|------|
| Pedagogisk leder | 100% |
| Fagarbeider      | 100% |
| Assistent        | 50%  |
| Assistent        | 50%  |
| Støttepedagog    | 80%  |
| Støttepedagog    | 50%  |

### MARIHØNA

MOB 46850504  
SMS 90502145



Janice Astrid Flaathe  
Stig Bonde Lindberg  
Gudrun S. Espedal  
Elzbieta Parsza

|                  |      |
|------------------|------|
| Pedagogisk leder | 100% |
| Barnehagelærer   | 100% |
| Fagarbeider      | 100% |
| Assistent        | 100% |

### MAURTUA

MOB 46850504  
SMS 90501441



Karina Maria Blom  
Jolanta N. Matusiak  
Jane Austerå  
Izeta Adzemovic  
Tove Stokke

|                  |      |
|------------------|------|
| Pedagogisk leder | 100% |
| Barnehagelærer   | 100% |
| Assistent        | 100% |
| Assistent        | 100% |
| Støttepedagog    | 50%  |

## BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Stortinget har fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold som alle må innrette seg etter (Barnehageloven).

"Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem"

Lov om barnehager § 1.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

"Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten".

Lov om barnehager § 2.

## TRONES BARNEHAGES VISJON:

### **SAMKLANG – BARN OG VOKSNE**

**Vi ser på barn og voksne som likeverdige og at begge parter skal være med å prege livet i vår barnehage.**

Vi vil arbeide etter et verdigrunnlag hvor fellesskap, omsorg og medansvar står sterkt. Barna skal få oppleve tilhørighet og samhold, slik at også de selv kan utvikle toleranse og respekt for andre.

Personalet skal sørge for å

- sikre at alle barn blir sett og hørt
- gi barna like muligheter uansett kjønn og tilhørighet
- lære barna gode samspillferdigheter
- samarbeide tett med foreldrene

## SANDNES KOMMUNES VISJON:

### **SANDNES I SENTRUM FOR FREMTIDEN -MODIG, ROMSLIG OG SUNN**

Vi ønsker å være voksne som er **modige**; som tør å stille spørsmål, som tør å utfordre, som tør å være leken, som tør å ta opp vanskelige saker med foreldre eller kollegaer.

Vi ønsker å være **romslige**; voksne som respekterer foreldre og kollegaer for dem de er, som respekterer at andre har ulikt syn enn en selv, voksne som er forståelsesfulle, empatiske og omsorgsfulle.

Vi ønsker å være **sunne**; en barnehage som har fokus på sunn mat og gode matvaner, som utfordrer og legger til rette for nok bevegelse i løpet av en dag, en barnehage hvor det er godt å være for både store og små.



## PEDAGOGISK INNHOLD

### DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

Danning handler om å bli seg selv, sammen med andre.

- Det er viktig at de voksne er bevisste og reflekterte over egen væremåte, slik at vi er gode modeller for barna.
- Marte meo metoden hjelper oss å holde fokus på gode måter å kommunisere med barnet på.
- Leken er viktig for barns danning. Her lærer barna mye om seg selv og andre. Det er viktig at de voksne legger til rette slik at alle barn er en del av dette fellesskapet.

Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling, og det er en livslang prosess.



## Omsorg

Omsorg i barnehagen handler om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse.

Det er viktig at de voksne ser det enkelte barn. Det krever lydhørhet, nærhet, innlevelse, evne og vilje til samspill mellom barn og voksne. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagen; det vil si i måltid, stell, påkledning, lek og læring. Omsorg er også et tema som tas opp i hjertesamlingene våre.

## Lek

Leken har en sentral plass i barnehagen vår. Det er en grunnleggende livs og læringsform som barn kan utrykke seg gjennom. Leken har mange uttrykksformer og den er med på å legge grunnlaget for barns trivsel. En forutsetning for god lek og samhandling er at barn får utfolde seg i trygge, varierte og utfordrende omgivelser.

Gjennom leken legges også grunnlaget for vennskap, læring og sosial kompetanse.

De voksne skal

- stimulere til lek og være tilstede for barna
- hjelpe barna i konflikter som oppstår
- sikre at alle barn har noen å leke med
- gi barna god tid til lek, både ute og inne.
- være tett på barna i lek
- gi barna utfordringer og "noe å strekke seg etter"



## **Læring**

Barns egne interesser og spørsmål danner grunnlaget for læringsprosesser i barnehagen.

Noen barn er nysgjerrige og søker stadig nye læringssituasjoner, mens andre trenger mer støtte og utfordring. Personalet deler av sin kunnskap, utviser engasjement og oppfinnsomhet for å vekke interessen hos barna. Vi tilrettelegger for læring gjennom planlagte aktiviteter og i det daglige samspillet med andre barn og voksne i barnehagen.

## **KVALITETSPLAN FOR BARNEHAGENE I SANDNES**

Våren 2015 ble den nye kvalitetsplanen for barnehagen vedtatt. Planen er 4 årig og strekker seg fra 2015 til 2018. Kvalitetsplanen er et dokument hvor barnehageeier setter mål. Den skal være et levende dokument for den enkelte barnehage, og vil brukes i både planleggings-, vurderings- og evalueringsarbeid.

Planen har flere kvalitetsmål. For å nå disse målene er det valgt 5 ulike innsatsområder for perioden:

- Språk og kommunikasjon
- Realfag/antall, rom og form
- Ledelse
- Relasjonskompetanse
- Tidlig innsats

Dere kan se hele planen her <https://www.sandnes.kommune.no/Globalmeny/om-kommunen/Administrasjonen/Oppvekst-barn-og-unge/Barnehager/Kvalitetsplan-for-barnehagene-i-Sandnes-2015-2018/>

## **SATSINGSOMRÅDER 2016-2017**

Kvalitetsplanen for barnehagene er også i år utgangspunktet for årets satsningsområder.

### **Relasjonskompetanse**

Vi fortsetter å ha fokus på relasjonskompetanse, men i år blir det mest fokus på voksen-barn relasjonen. Kommunen har startet opp med et stort prosjekt som vi skal delta på. Prosjektet heter «Den utviklingsstøttende barnehagen». Prosjektet er et flerårig samarbeid mellom Sandnes kommune og RBUP i Oslo (Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Øst og Vest).

Forskning viser at ansattes kvalitet i samspill med barna er den mest sentrale faktor for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen. Kommunens kompetanseløft har som mål å etablere et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse om hvordan de i sitt samspill med barna best mulig kan støtte dem i sin utvikling og læring.

Alle ansatte skal ha 4 fagdager det kommende året for å skape en felles faglig plattform. Hver barnehage har en egen veileder som har blitt ekstra skolert og som skal veilede de andre avdelingene i sitt arbeid. I tillegg er det 16 observatører i kommunen som skal observere alle avdelingene etter en observasjonsmetode som kalles CLASS (classroom assessment scoring system). Veiledere, pedagogiske ledere og styrer har egne fagdager i tillegg til de som er felles for alle.

CLASS inneholder 8 elementer som vi skal jobbe og observeres etter:

1. positivt klima
2. negativt klima
3. voksnes sensitivitet
4. forstå barnets perspektiv
5. veiledning av barnets handlinger
6. tilrettelegging av læring og utvikling
7. kvalitet på tilbakemeldinger
8. språkstøtte

Et annet delmål under relasjonskompetanse er å jobbe forebyggende mot mobbing i barnehagen. Vi skal utarbeide en egen plan som skal sikre tiltak vi gjør dersom mobbing blir avdekket. Men noe av det viktigste er å jobbe systematisk og bevisst med å styrke barnas sosiale kompetanse slik at de lærer å være gode mot hverandre.

| MÅL                                                                                                | METODE                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Vi vil sikre kunnskap og handlingskompetanse om utviklingsstøttende samspill mellom barn og voksne | Prosjektet « <b>Den utviklingsstøttende barnehagen</b> ».<br>I tillegg har vi metoden « <b>marte meo</b> » som også er utviklingsstøttende for barna.                             |
| Utvikle et trygt voksenmiljø som gir rom for tilbakemelding og utvikling                           | Prosjektet «den utviklingsstøttende barnehagen», tema på interne møter.                                                                                                           |
| Bli bevisst, reflektere, og videreutvikle egen rolle som omsorgsperson i barnehagen                | Alle avdelinger blir observert i prosjektet «Den utviklingsstøttende barnehagen» og får veiledning ift å videreutvikle omsorgsrollen.                                             |
| Sørge for at alle barn deltar i lek som gir samspillserfaring/sosial kompetanse                    | <b>Hjerteprogrammet</b> sikrer systematisk arbeid med barnas sosiale kompetanse                                                                                                   |
| Forebygge mobbing                                                                                  | Vi skal lage en egen <b>strategiplan som omhandler mobbing</b> , jobbe aktivt med hjerteprogrammet for å styrke barnas sosiale kompetanse, bruke boka «Gleding» aktivt med barna. |

## IKT/digital kompetanse

IKT handler om de digitale verktøyene vi har tilgjengelig i barnehagen. Hos oss er dette fotoapparat, pc, kopimaskin, mobiltelefon og ipad. Digitale verktøy skal være en naturlig del av hverdagen til barn og voksne. Digitale verktøy kan stimulere og inspirere barnas egne kreative uttrykk, men dette er avhengig av oppmerksomme voksne som kan bruke verktøyene på en hensiktsmessig måte. I barnehagen skal digitale verktøy brukes i læringsprosesser med en tydelig, pedagogisk tanke bak enhver bruk.

Hvorfor bruke digitale verktøy som metode:

- de gir en ny dimensjon til prosesser barna er i
- det er sosialt utjevne
- det skaper oppmerksomhet og tilstedeværelse hos barn som har konsentrasjonsvansker
- det bidrar til en følelse av mestring hos barn som ofte føler de ikke mestrer
- det blir kort vei til å finne ut ting sammen på
- barn får delta i sosiale prosesser; dele, vente på tur, samarbeide, mestre sammen

| MÅL                                                                     | METODE                             |
|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| Alle voksne skal kunne legge inn bilder, og bruke dem til dokumentasjon | Intern opplæring                   |
| Ta IKT i bruk ute og på tur                                             | Ipad og iphone må tas med på turer |



## Språkstimulering i barnehagen

Språklige ferdigheter er av stor betydning for barnas trivsel og følelse av mestring. Et barn med god språklig kompetanse vil ha gode forutsetninger for samspill med andre, deltakelse i lek, vennskap og læring.

Vi vil derfor jobbe for å

- være en god støtte i barnas tilegnelse av språk
- være gode språkmodeller
- vise interesse for barns ytringer og spørsmål
- tilrettelegge for deltakelse i samtaler
- stille åpne spørsmål
- hjelpe barna å gjenkjenne situasjoner og knytte disse til egne erfaringer

| MÅL                                     | METODE                                         |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------|
| Ha en plan over systematisk språkarbeid | Egne språkgrupper hver tirsdag annenhver måned |
| Kartlegge barnehagens språkmiljø        | Bruke skjema fra FBU                           |
| Gi barna språkstøtte                    | Kurs i «Den utviklingsstøttende barnehagen»    |

Språkstimuleringen finner sted i alle uformelle situasjoner i hverdagen; i lek, rutinesituasjonene og i alle sosiale møtene som finnes. I tillegg vil avdelingene ha fokus på språkstimulering i temaarbeidene vi skal ha.



Hjelpemidler vi har i forbindelse med språkstimulering er

- Snakkepakken, et opplegg for ulike språkstimulerende aktiviteter.
- Språktrappa <http://sandnes.spraktrappa.no/>
- Tall og språksprell
- Språkkiste app på ipaden
- Ulike pedagogiske spill fra inped

## Realfag/antall, rom og form

Realfag er et av satsningsområdene i Kvalitetsplan for barnehagen som strekker seg frem til 2018. I år vil vi ha smågrupper med antall, rom og form som tema hver tirsdag annenhver måned.

Vi vil ha fokus på ulike spill, former, sortering, klassifisering, telling m.m. Vi har flere hjelpemidler til å bruke i gruppene, blant annet ulike spill, mattekassen, former og tall- og språksprell.

## Tidlig innsats

Tidlig innsats har Sandnes kommune hatt som satsningsområde flere år nå. Det handler om å oppdage risikobarn på et tidlig tidspunkt. Jo yngre barna er når de får hjelp, jo bedre er prognosene for at ikke vanskene skal eskalere når de blir eldre. Alle ansatte skal ha en TI-kurspakke, og dette får også alle i Trones mulighet for å ta.

I vårt arbeid med Tidlig Innsats samarbeider vi med flere instanser; TI-teamet, PPT, barnevern, helsestasjonen og ressurs-helsestasjonen. Dette skjer i nært samarbeid med barnas hjem.

Prosjektet «Den utviklingsstøttende barnehagen» er en del av tidlig innsats satsningen i kommunen.

## MILJØFYRTÅRN

Vi er en Miljøfyrtårnbarnehage. Hvert 3.år må vi re sertifisere oss, noe som sist ble gjort i mai 2015.

Å være miljøfyrtårn medfører en del forpliktelser i forhold til miljøarbeid, både når det gjelder det pedagogiske arbeidet, innkjøp og materialvalg, HMS arbeid og sortering.

Når det gjelder det pedagogiske arbeidet, så innebærer det blant annet å ta barna med på kildesortering, slik at både de og vi voksne innarbeider gode vaner og rutiner.



Vi må samtale og bevisstgjøre barna på hva som hører hjemme i naturen, og hva vi kan gjøre for å ta vare på naturen. Alle kan være med å bidra med noe.

I år innfører vi en egen miljødag hver måned. Da skal barna blant annet få være med på å vaske og rydde leker både inne og ute. Vi ønsker å lære dem å ta vare på både egne og andres saker.

## **FAGOMRÅDENE**

Rammeplanen har sju fagområder som vi skal ha fokus på. I barnehagens dagligliv vil fagområdene være tilstede samtidig i ulike kombinasjoner og gli over i hverandre gjennom temaarbeid, i hverdagsaktiviteter og på turer. Når det gjelder hva vi konkret gjør, viser vi til årsoversikt og månedsbrevne.

Inndelingen i fagområdene er også en hjelp for personalet i barnehagen i forbindelse med planleggingen, og til å sikre allsidige og varierte aktiviteter og utviklingsmuligheter.

### **Slik arbeider vi med fagområdene i barnehagen:**

#### **Kommunikasjon, språk og tekst**

##### **0-3 år**

- Daglig tilgang til enkle bøker/billedbøker/pekebøker
- Lesestund i liten gruppe
- Samling med rim, regler, sanger
- Fokus på verbal og non-verbal kommunikasjon
- Snakkepakken
- Benevne gjenstander og handlinger
- Enkle spill

##### **3-6 år**

- Daglig tilgang til bøker
- Lesegrupper
- Tall og språkforståelse, samt snakkepakken
- Skape rom for samtale i mindre grupper
- Bli kjent med tall og bokstaver
- Utvide barnas ordforråd
- Støtte barna som er lite språklig aktive
- Samling
- Rim, regler, sanger
- Ulike spill



## Kropp, bevegelse og helse

### 0-3 år

- Tilby sunn kost
- Turer i ulendt terreng
- Fokus på aktiviteter som stimulerer motorikken; klatre opp/ned av stolen, på/avkledning, sykling
- Toddlerlek
- Bli bevisst egen kropp
- Røris

### 3-6 år

- Sunn kost
- Turer i ulendt terreng
- Røris
- Aktiviteter som stimulerer grov- og finmotorikken; hinderløyper, balansere, sykle, klippe, klatre, på/avkledning, perling, tegning m.m.
- Lære om kroppen og hvordan den virker
- Videreutvikle egen kroppsbeherskelse

## Kunst, kultur, kreativitet

### 0-3 år

- Bli kjent med ulike formingsmateriell
- Bli kjent med enkle instrumenter
- Fingermaling
- Enkle eventyr, rollespill, drama
- Opptre på fellessamlinger
- Delta på barnehagens kulturelle arrangement
- Enkel bruk av ipad
- Lytte til ulike typer musikk

### 3-6 år

- Variasjon i materiellet vi tilbyr
- Mer avansert bruk av ipad, foto, pc
- Skape noe selv
- Delta på kulturelle arrangement, både i og utenfor barnehagen
- Stimulere barnas fantasi og kreativitet
- Mer avansert rollespill og drama
- Bli kjent med flere ulike eventyr
- Opptre på fellessamlinger, bestemme litt av innholdet på fellessamlinger



## Natur, miljø og teknikk

### 0-3 år

- Fokus på det som spirer og gror
- Eksperimentere med sand og vann
- Vekke barnas interesse for naturen, med fokus på endringer som skjer
- Bli kjent med de vanligste husdyra, insekter og krypdyr
- Bli kjent med daglige tekniske hjelpemidler
- Ta i bruk ipad

### 3-6 år

- Samle naturmateriell på tur og bruke i aktiviteter
- Se på sammenhengen mellom dyr, vekster og matproduksjon
- Årstider
- Teknikk inn i lek og hverdag
- Lære om naturvern/miljøfyrårn
- Ulike typer forsøk
- Ta i bruk ulike tekniske hjelpemidler



## Etikk, religion og filosofi

### 0-3 år

- Sosial kompetanse
- Empati og omsorg for andre
- Kristne høytider og tradisjoner
- Formidle gode verdier

### 3-6 år

- Sosial kompetanse
- Forut sitt FN-opplegg
- Ta barns undring på alvor
- Filosofere sammen med barna
- Skape interesse for hverandres ulikheter
- hjelpe barn i konfliktsituasjoner til å finne konstruktive løsninger
- Bli kjent med andre religioner



## Nærmiljø og samfunn

### 0-3 år

- Korte turer i nærmiljøet
- Medvirke i egen hverdag
- Få oppleve tilhørighet til en gruppe
- Likestilling mellom jenter og gutter

### 3-6 år

- Lengre turer i nærmiljøet (biblioteket, Sandnes sentrum, Vitenfabrikken m.m)
- Lage regler for fellesskapet
- Få kjennskap til Norge og verden
- Medvirkning
- Få kjennskap til Norges urbefolkning samene



## Antall, rom og form

### 0-3 år

- Tilby ulike byggemateriell
- Bevisst bruk av tallene 1,2 og 3
- Navngir former som sirkel, firkant og trekant
- Tilby leker som har ulike former; puttekasser, hus m.m.
- Bygge, konstruere og sortere
- Stimulere til lek med ulike former, størrelser og mengder
- Benevne farger
- Enkle spill og puslespill

### 3-6 år

- Avansert konstruksjonslek
- Bruke tallene fra 1-10
- Vekke barnas interesse for tall og bokstaver
- Brettspill og mer avanserte puslespill
- Mattekassen
- Erfare mål, målenheter og måleredskaper
- Introdusere flere former, eks femkant, sekskant
- Få kjennskap til matematiske begreper



## METODER

### MARTE MEO

I vår barnehage bruker vi elementer fra en metode som heter **Marte Meo**. Det er en positiv måte å kommunisere på, som innebærer at vi bruker språket aktivt, og snakker med barnet om det som skjer, og det som skal skje.

Marte meo er en utviklingsstøttende metode, så dette vil være en stor fordel for oss når vi nå skal være med i prosjektet «Den utviklingsstøttende barnehagen». Vi må underveis gjøre noen refleksjoner på om det er mulig å opprettholde marte meo som metode nå når vi også får en annen metode å jobbe etter når det gjelder å støtte barnas utvikling og læring.

I marte meo er vi opptatt av å se og følge barnet og det de er opptatt av. Vi leder barnet positivt ved å bruke mye ros, og prøver å unngå å bruke ordet nei. Vi vil vise barna hva de kan gjøre, framfor å fortelle de alt de ikke må gjøre.

#### Elementene i Marte Meo-metoden

##### Element nr. 1

OMSORGSPERSONEN SØKER INFORMASJON OM HVOR BARNET HAR SITT OPPMERKSOMHETSFOKUS.

##### Element nr. 2

OMSORGSPERSONEN BEKREFTER AT HUN HAR OPPFATTET BARNETS OPPMERKSOMHETSFOKUS.

##### Element nr. 3

OMSORGSPERSONEN AVVENTER BARNETS REAKSJON PÅ SIN AKSJON.

##### Element nr. 4

OMSORGSPERSONEN BENEVNER DET SOM SKJER OG SKAL SKJE, OG DET SOM OPPLEVES OG SKAL OPPLEVES.

##### Element nr. 5

OMSORGSPERSONEN GIR ANERKJENNENDE BEKREFTELSE PÅ ØNSKET ADFERD HOS BARNET.

##### Element nr. 6

OMSORGSPERSONENE TRIANGULERER BARNET TIL "VERDEN" VED Å PRESENTERE PERSONER, OBJEKTER OG FENOMENER FOR BARNET.

##### Element nr. 7

OMSORGSPERSONEN TAR ANSVAR FOR EN TILPASSET OG GJENSIDIG MARKERING AV START OG AVSLUTNING.

Marte Meo - metoden kan for eksempel brukes til:

- å styrke kontakten mellom den voksne og barnet
- å styrke barnets konsentrasjonsevne
- å styrke barnets språk
- å hjelpe den voksne til å lede barnet på en utviklingsstøttende måte.
- å styrke utviklingen av egenverdi og selvtillit hos barnet og de voksne.
- å støtte barnet i utvikling av selvregistrering (av egen kropp og egne handlinger)
- å hjelpe den voksne til å se hva som er barnets behov.
- å hjelpe den voksne til å tolke og oppfatte barnets signaler.

## HJERTEPROGRAMMET

Et hjelpemiddel vi bruker i arbeidet med sosial kompetanse er Hjerterprogrammet. Dette er et pedagogisk hjelpemiddel utviklet av pedagoger fra Læringsverkstedet. Avdelingene vil ha hjertesamlinger annen hver uke der ulike tema blir tatt opp.

Hjerterprogrammet er bygget opp rundt JEG, DU og VI. **JEG** skal styrke barnets følelse av egenverd og gi dem en opplevelse av å være unike. JEG tar også for seg barnets følelser og drømmer. **DU** skal styrke barnas evne til empati for andre, hvordan de kan være en god venn og gi barna en opplevelse av verdien av fellesskap. **VI** tar for seg sosiale regler, positive former for samhandling, at barna får oppleve glede og mestring sammen, Alle samlingene har vekt på lek da lek er et godt middel til innlæring av sosiale egenskaper hos barn.



## MEDVIRKNING

Rammeplanen legger vekt på barns **medvirkning**. Barn har rett til å uttrykke seg og til å påvirke sin egen hverdag, og vi prøver å følge barnets fokus og tolke deres behov. Dette gjør vi ved å følge opp barnets initiativ og innspill gjennom å:

- tolke barnas signaler som kroppsspråk og ord
- sette ord på barns tanker og følelser
- være utviklingsstøttende for barna
- ta barna med på råd
- ta seg tid til å følge barnas innspill, og kunne endre på planer
- la barna velge aktiviteter
- anerkjenne barnas tanker og meninger

Medvirkning handler ikke om at barna får bestemme alt selv, men at de får påvirke innholdet innenfor rammene vi har. I år skal vi gjennom året ha 5 ulike tema som vi skal jobbe etter. Temaene er laget vide slik at avdelingene har mange muligheter til å jobbe med temaene slik det passer den enkelte barnegruppen. Barns medvirkning skal spesielt vektlegges når planene skal utarbeides; deres interesser skal tas hensyn til.



## OVERGANG BARNEHAGE-SKOLE

Skolestart er en viktig milepæl i barnas liv, og noe å se frem mot med forventning. Det er viktig at barnehagetiden avsluttes på en god måte. Sandnes kommune har laget en felles plan: "Plan og rutiner for samarbeid og sammenheng mellom barnehager og skoler", og vår barnehage samarbeider med Trones skole i dette arbeidet.

Trones skole, Trones barnehage, Varatun barnehage og Jønningheia barnehage har sammen laget en egen plan for overgangen mellom barnehage og skole. Denne planen deles ut på høsten til alle førskolebarna og vil også være utgangspunkt for innholdet i førskolegruppa vår; Maxiklubben.

## Maxiklubben

Førskolebarna i Trones deltar i Maxiklubben. Marihøna har 10 femåringer, og Tusenbein har 6 femåringer dette året. De fleste har gått lenge i barnehage, og målet er at de skal få tilført noe nytt, annerledes og utfordrende. Vi vil samarbeide på tvers av avdelingene, og vil ha et eget opplegg for denne gruppa.

Vi kommer til å starte opp med Maxiklubben i midten av september.

Noen av aktivitetene førskolegruppen skal jobbe med er blant annet:

- få kjennskap til tall og bokstaver
- fokus på trafikk og trygg skolevei
- lære enkel førstehjelp
- høytlesing og fortellinger
- kroppen vår
- finmotorikk
- tegne fortellinger og sanger
- begreper
- lek med lyd (sanger, instrumenter)



Før sommeren har vi en felles avslutning der vi gjør stas på førskolebarna.

## PLANLEGGING

Barnehagens arbeid skal planlegges, gjennomføres, vurderes og dokumenteres. Styrer og de pedagogiske lederne har ansvar for at barnehagens mål og rammer er klarlagt for personalet og at foreldrene får god og tilstrekkelig informasjon om barnehagens arbeide. I dette arbeidet skal en også sikre barns medvirkning. Vi planlegger på personalmøter, planleggingsdager, ledermøter og på avdelingsmøter.

## VURDERING

Vurderingsarbeidet er viktig for å sikre kvalitet og utvikling. Det er nødvendig at personalet reflekterer over egne verdier og handler slik at vi kan være gode rollemodeller for barna. Personalet evaluerer jevnlig barnehagens innhold og drift på personalmøter, planleggingsdager, jobb/medarbeidersamtaler og veiledning.

I tillegg er de tilbakemeldingene vi får fra dere foreldre svært nyttige i dette arbeidet.

## DOKUMENTASJON

Vi ønsker å synliggjøre noe av det barna opplever, lærer og gjør i barnehagen. Dette gjøres gjennom daglig kontakt mellom foreldrene og personalet, men også gjennom månedsbrev, planer, evaluering, infotavle og bilder. En gang pr uke legger også avdelingen ut bilder og oppdateringer på facebook.



## KARTLEGGINGSVERKTØY

Når det er nødvendig kartlegger vi ulike utviklingsområder hos barna. Kartleggingsverktøy som da brukes er:

**Tras** - et skjema hvor vi kartlegger barnets språkutvikling. Brukes ved behov.

**Firfotingen**, - et felles verktøy for alle som jobber med barn og unge i Sandnes kommune når en er bekymret for et barns helse og utvikling. Verktøyet brukes for å lette samarbeidet mellom ulike instanser og foreldrene. Brukes ved behov.

**Alle med** - et skjema som egner seg godt til bruk i forbindelse med utviklingsområder som språk, lek, trivsel, hverdagsaktiviteter, sosial og motorisk utvikling. Alle med brukes på alle barna i forbindelse med foreldresamtalene.

**Begrepsforståelse**- egner seg godt for å få frem hvilke begreper barna mestrer og hvilke de trenger å øve mer på. Passer for de eldste barna. Vil bli brukt på alle flerspråklige barn, samt andre ved behov.

## FORELDRESAMARBEID

Et godt og nært samarbeid med dere foreldre/foresatte er nødvendig og ønskelig for å gi et best mulig tilbud til barna. Dere kjenner barnet best, og vi vet mye om barn i gruppe. Sammen kan vi finne måter som er til det beste for barnet deres. Vi har mange engasjerte foreldre, og et godt samarbeid gjennom SU og AU.

### Foreldreråd

Foreldrerådet består av alle foreldrene/ foresatte til alle barna i barnehagen.

### SU, barnehagens samarbeidsutvalg

SU består av 1 politiker som representerer eier, 2 foreldre, og 2 fra barnehagens personal. Styrer er sekretær. Foreldrene representerer alle foreldrene i barnehagen, så dersom du ønsker å ta opp saker eller komme med innspill kan du kontakte foreldrerepresentantene. SU diskuterer saker som gjelder organisering og drift av barnehagen, samt at de godkjenner årsplanen. SU har 3-4 møter pr år.

### AU, arbeidsutvalget for foreldre

AU består av 6 foreldre (2 fra hver avdeling) som representerer hele foreldregruppen. AU skal være med å sikre og fremme samarbeidet mellom barnehagen og barnas hjem. AU har blant annet som oppgave å planlegge og å gjennomføre arrangement for barn og foreldre. AU i Trones har ansvar for å arrangere juletreff i desember og sommeravslutning i juni. Dette skjer i samarbeid med styrer.

### Daglig kontakt

Denne skjer ved samtaler ved levering/henting og gjennom infotavle.

### Foreldresamtaler

Alle foreldre får tilbud om to samtaler med pedagogisk leder/barnehagelærer i året, en på høsten og en på våren.

### Foreldrefrokost/foreldrekaffi

Hver avdeling inviterer foreldrene til frokost/kaffi en gang pr halvår.



### **Månedsbrev**

I etterkant av hver måned får dere et månedsbrev tilsendt på mail. Der forteller vi om noen av prosjektene vi har hatt i måneden som var, vi gir en påminnelse om kommende arrangement/planleggingsdager og nødvendig informasjon. Vi velger også ut noen bilder fra måneden som understreker alt det kjekke vi har gjort.

### **Brukerundersøkelse**

Hver vår kommer en brukerundersøkelse, som er lik for alle barnehagene i kommunen. Dette er en fin mulighet for foreldrene til å uttale seg om Trones barnehage. Resultatene fra undersøkelsen behandles i SU som setter opp mål å jobbe videre med. I år vil brukerundersøkelsen leveres ut i november 2016.

### **Foreldremøter**

1-2 foreldremøter i løpet av barnehageåret. Arr: Personalet/au

## **PRAKTISK INFORMASJON**

### **Smågrupper**

Samlinger, aktiviteter og lek vil ofte bli organisert slik at barna blir delt inn i mindre grupper. Da er det lettere å få i gang gode samtaler, og fange opp barnas spørsmål og interesser. På denne måten er det lettere å se og ivareta det enkelte barns behov. Gruppene vil bli tilrettelagt ut i fra barnas interesser, alder og utvikling.

### **Turdag**

Vi legger opp til 1 turdag per uke for alle avdelingene. Vi bruker nærområdet, og innholdet på turene vil variere etter hvilket fagområde/tema vi har fokus på. I tillegg lærer barna hvordan de skal innordne seg i gruppe, ta hensyn til hverandre, og bli oppmerksomme på tegn og endringer i naturen. Noen ganger spiser vi lunsj ute.



## Fellesarrangementer

For å skape samhørighet på huset og gi gode opplevelser sammen, for både store og små, har vi valgt å ha fellessamlinger på huset en gang i måneden.

Vi starter opp med fellessamlinger fra september der alle avdelingene deltar. Vi vil bytte på dagene og ansvaret for samlingen.

Vi har også andre fellesarrangement som foreldrekafe på FN dagen i oktober, Luciatog, nissefest, karneval, påskelunsj, markering av barnehagedagen og 17.mai.



## Bursdagsfeiring

Vi gjør ekstra stas på barnet denne dagen. Vi henger opp plakat med bilde på døra og flagg utenfor. Bursdagsbarnet får krone, vi tenner lys og synger bursdagssang. I tillegg dekker vi bordene fint ved lunsjmåltidet der bursdagsbarnet får velge bordpynt og farge på duk.

Fruktmåltidet denne dagen blir erstattet med litt ekstra kos og det er bursdagsbarnet som skal bestemme.

Alternativene å velge er fruktspyd, fruktsalat med vaniljekesam, smoothie eller grønnsaker med dip.



## ÅRSJUL 2016-2017

Her følger en oversikt over møter, planleggingsdager og tilstelninger det kommende barnehageåret. Oversikten viser også hvilket temaarbeid vi skal ha den enkelte måneden.

### HØSTEN 2016

| MÅNED                                                                                                          | ARRANGEMENT                                                                                                                               | TEMAARBEID                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>August:</b> Onsdag 17                                                                                       | <b>Planleggingsdag</b>                                                                                                                    | Tilvenning                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>September:</b> Onsdag 14<br>Torsdag 22<br>Mandag 26                                                         | <b>Foreldremøte kl.19-21</b><br>Fellessamling Tusenbein<br>Miljødag på avdelingene                                                        | <b>MEG SELV</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• barnas familie</li> <li>• brannvernuke</li> <li>• nasjonaliteter i barnegruppen</li> <li>• ulike land</li> <li>• Forut-aksjonen</li> </ul>                                                                                               |
| <b>Oktober:</b> Onsdag 19<br><b>Mandag 24</b><br>Mandag 31                                                     | Fellessamling Marilhøna<br><b>FN kafe</b><br>Miljødag på avdelingene                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>November:</b> Torsdag 17<br><b>Fredag 18</b><br>Mandag 28<br>Mandag 28                                      | Fellessamling maurtua<br><b>Planleggingsdag</b><br>Adventsamling Tusenbein<br>Miljødag på avdelingene                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Desember:</b> Mandag 5<br>Mandag 12<br><b>Tirsdag 13</b><br>Mandag 19<br><b>Onsdag 21</b><br>AU finner dato | Adventsamling Marilhøna<br>Adventssamling Maurtua<br><b>Lucia</b><br>Adventsamling Maurtua<br><b>Nissefest</b><br><b>Juletreff ved AU</b> | <b>MAT</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hvor kommer maten fra?</li> <li>• Matfest</li> <li>• Mat fra ulike kulturer</li> </ul> <b>JUL/ADVENT</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Adventsamlinger</li> <li>• Juleaktiviteter</li> <li>• Nissefest</li> <li>• Lucia</li> </ul> |

### VÅREN 2017

| MÅNED                                                                           | ARRANGEMENT                                                                                                 | TEMAARBEID                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Januar:</b> Mandag 2<br>Fredag 27<br>Mandag 30                               | <b>Planleggingsdag</b><br>Fellessamling Marilhøna<br>Miljødag på avdelingene                                | <b>TEMA DYR</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Avdelingene velger selv hvilke dyr som skal være i fokus; fugler, skogsdyr, dyr i nærmiljøet, sjødyr etc</li> <li>• Barna er med å påvirker</li> </ul> |
| <b>Februar:</b> Torsdag 16<br>Mandag 20<br><b>Fredag 24</b><br><b>Mandag 27</b> | Fellessamling maurtua<br>Miljødag på avdelingene<br><b>Karneval</b><br><b>Planleggingsdag</b>               |                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Mars:</b> Tirsdag 1<br>Onsdag 22<br>Mandag 27                                | Barnehagedagen<br>Fellessamling Tusenbein<br>Miljødag på avdelingene                                        |                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>April:</b> Onsdag 5<br>Mandag 11<br>Mandag 24                                | <b>Påskelunsj</b><br>Fellessamling Marilhøna<br>Miljødag på avdelingene                                     | <b>NORGE</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 17.mai, grunnloven, Sandnes, fjell, byer, hovedstad, kongefamilien, vær, tradisjoner, barnekultur m.m.</li> </ul>                                         |
| <b>Mai:</b> Uke 19<br>Torsdag 11<br>Tirsdag 16<br><b>Fredag 26</b><br>Mandag 29 | Ruskenuke<br>Fellessamling Maurtua<br>17.mai markering<br><b>Planleggingsdag</b><br>Miljødag på avdelingene |                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Juni:</b> Fredag 16<br>Mandag 26<br>AU setter dato                           | Fellessamling- maxiklubb<br>Miljødag på avdelingene<br><b>Sommerfest</b>                                    | <b>FYSISK AKTIVITET</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kroppen vår, sangleker, hinderløyper, turer, ulike typer sport, felles idrettsdag.</li> </ul>                                                  |
| <b>Juni/juli</b>                                                                | Sommerbarnehage                                                                                             | Egne tema                                                                                                                                                                                                       |

